

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 18C/34/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8312210349
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 04. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Lukáč
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2013:8312210349.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudcom JUDr. Andrejom Lukáčom v právnej veci navrhovateľa Orange Slovensko, a.s., IČO: 35697270, Metodova 8, Bratislava proti odporcovi G. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XX, Y., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu Občianskeho združenia slovenských spotrebiteľov AZ, IČO: 42264154, Petrovská 10, Skalica, právne zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Kempom, AK Nám. Josipa Andriča 1, Chorvátsky Grob o zaplatenie 275,09 eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

Súd u r č u j e, že odporca je povinný uhradiť navrhovateľovi sumu 126,09 eur s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne z dlžnej sumy od 25.01.2011 do zaplatenia.

Súd p o v o ľ u j e odporcovi dlžnú sumu splácať formou mesačných splátok po 22,92 eur počnúc nasledujúcim mesiacom od právoplatnosti rozsudku vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca s tým, že nezaplatením čo i jednej splátky stane sa zročnou celá dlžná suma.

Súd návrh v prevyšujúcej časti z a m i e t a.

Súd náhradu trov konania navrhovateľovi, ani odporcovi n e p r i z n á v a.

Navrhovateľ je p o v i n n ý uhradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy právneho zastúpenia vo výške 33,83 eur v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

Navrhovateľ podal dňa 15.8.2012 na tunajší súd žalobu, ktorou žiadal zaviazať odporcu na zaplatenie sumy 275,09 eur s príslušným úrokom z omeškania a náhradu trov konania, z dôvodu neuhradenia faktúr za poskytnuté telekomunikačné služby, nevyužívania jeho služieb po dohodnutú dobu a následnej zmluvnej pokuty ako paušalizovanej náhrady škody.

Žalobu odôvodnil tým, že medzi účastníkmi konania došlo dňa 6.8.2007 k uzatvoreniu Zmluvy o pripojení. V zmysle predmetnej zmluvy navrhovateľ vypožičal odporcovi SIM kartu, ktorá umožňovala odporcovi využívať telekomunikačné služby. Podľa Dodatku k zmluve, na základe ktorého navrhovateľ poskytol odporcovi cenové zvýhodnenie na telekomunikačné zariadenie sa zároveň odporca sa zaviazal zotrvať v zmluvnom vzťahu s navrhovateľom v prípade uzatvorenej zmluvy po dobu viazanosti, platiť riadne a včas poplatky za poskytnuté služby a pri porušení zmluvných povinností uhradiť zmluvnú pokutu za mobilný telefón, ktorá bola dohodnutá vo výške 331,94 eur. Navrhovateľ sa však domáha len zaplatenia

nároku vo výške 149 eur, čo predstavuje škodu, ktorá vznikla navrhovateľovi za odpredaný mobilný telefón, nakoľko bol mobilný telefón odporcovi odpredaný za zvýhodnenú cenu oproti trhovej cene. Odporca porušil podmienky zmluvy tým, že nezaplatil mesačné úhrady za poskytnuté služby za obdobie 15.8.2010 - 15.11.2010, a preto v súlade s dodatkom k zmluve sa navrhovateľ domáhal aj zaplata sumy 149 eur ako paušalizovanej náhrady škody. Odporca napriek výzve na úhradu splatných záväzkov tieto neuhradil

Veci bol vydaný dňa 8.10.2012 platobný rozkaz, proti ktorému podal odporca odpor a, preto súd nariadil pojednávanie s dokazovaním.

Odporca v odpore uviedol, nie je schopný splatiť túto sumu naraz, nakoľko je momentálne dlhodobopráceschopný. Vo svojom vyjadrení zo dňa 4.3.2013 odporca taktiež žiadal o povolenie splatiť dlžnú sumu v 12-tich mesačných splátkach.

Dňa 6.11.2012 oznámilo Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ vstup do konania ako vedľajšieho účastníka na strane odporcu.

Vedľajší účastník Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ, vo svojom podaní, označenom ako odpor proti platobnému rozkazu, uviedol, že medzi účastníkmi konania sa jedná o vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy. Navrhovateľ za porušenie zmluvných povinností obsiahnutých v čl. 2 uplatňuje zmluvnú pokutu, pričom poukazuje na hociktorú povinnosť, taktiež bez ohľadu na dĺžku doby, ktorá odporcovi ostávala do uplynutia doby viazanosti. Má za to, že sa jedná o neprijateľnú podmienku, o čom svedčí i skutočnosť, že výška zmluvnej pokuty 331,94 eur je neprimeraná k hodnote dotácie navrhovateľa súvisiacou s poskytnutím 1ks SIM karty a navrhovateľom poskytnutých zliav odporcovi. Podľa vedľajšieho účastníka, ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách vychádza z predpokladu, že spotrebiteľ je z hľadiska informovanosti a z hľadiska vyjednávacej pozície v slabšom postavení a má spravidla na výber buď zmluvu vopred naformulovanú dodávateľom akceptovať so všetkými formulárovými klauzulami alebo ju odmietnuť. Dojednania o zmluvnej pokute odporujú ust. § 53 ods. 4 písm. k) OZ, nakoľko spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa - odporcu, preto v časti týkajúcej sa nároku na zaplata zmluvnej pokuty vo výške 149 eur, ako aj v časti, v ktorej žalobca mení nárok zo zmluvnej pokuty na nárok na zaplata náhrady škody vo výške 149 eur, a tiež poplatok za oneskorenú platbu v sume 1,33 eur, žiadal návrh zamietnuť. Zároveň si uplatnil náhradu trov konania.

Na nariadené pojednávanie sa nedostavil navrhovateľ a právny zástupca vedľajšieho účastníka, ktorí rovnako požiadali o prejednanie veci v ich neprítomnosti svoju účasť na pojednávaní vopred ospravedlnili. Nedostavil sa ani odporca. Súd rozhodol v ich neprítomnosti v súlade s ust - § 101 ods. 2 O.s.p.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi, najmä zmluvami o pripojení, dodatkom k zmluve, faktúrami, pokusom o pokonávku, podaniami vedľajšieho účastníka a zistil nasledovný skutkový stav.

Dňa 6.8.2007 účastníci konania uzatvorili Zmluvu o pripojení č. S. s účastníckym programom Paušál 100, na základe ktorej odporcovi bolo pridelené účastnícke telefónne číslo XXXXXXXXXX. Dňa 22.7.2009 uzatvorili účastníci Dodatok k tejto zmluve, na základe ktorého bolo s odporcom dohodnuté, že počas platnosti dodatku k zmluve má odporca nárok na poskytnutie účastníckeho programu na služby využívané prostredníctvom pridelenej SIM karty a odporca sa zaviazal zotrvať v zmluvnom vzťahu so žalobcom po dobu 24 mesiacov, využívať jeho služby a uhrádzať za nich poplatky. Súčasťou bola aj dohoda strán o predaji koncového zariadenia Nokia 6303 za kúpnu cenu 1,- eur. V prípade porušenia zmluvných povinností sa odporca zaviazal uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 331,94 eur.

Neoddeliteľnou súčasťou uvedenej zmluvy o pripojení boli Všeobecné podmienky poskytovania verejných elektronických komunikačných služieb prostredníctvom verejnej telefónnej siete navrhovateľa.

Podľa bodu 2.3 Dodatku zo dňa 22.7.2009 vyplýva, že odporca sa zaviazal zotrvať v zmluvnom vzťahu s navrhovateľom po dobu 24 mesiacov.

Odporca podmienky zmluvy nedodrжал, lebo nezaplatil poplatky za poskytnuté služby vyúčtované faktúrami za obdobie od 15.8.2010 do 15.11.2010 v celkovej výške 126,09 eur.

Navrhovateľ vyzval odporcu na zaplatenie dlžnej sumy pokusom o pokonávku zo dňa 10.1.2011, zároveň ho v ňom upozornil, že z dôvodu porušenia zmluvných podmienok, mu vznikla povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 331,94 eur.

Na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že podaná žaloba je dôvodná len čiastočne.

Podľa § 5 zák. č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách, elektronická komunikačná služba (ďalej len "služba") je služba obvykle poskytovaná za úhradu, ktorá spočíva úplne alebo prevažne v prenose signálov v sieťach, vrátane telekomunikačných služieb a prenosových služieb v sieťach používaných na rozhlasové a televízne vysielanie. Služba nie je poskytovanie obsahu ani zabezpečenie alebo vykonávanie redakčného dohľadu nad obsahom prenášaný pomocou sietí a služieb a nezahŕňa služby informačnej spoločnosti, 3) ktoré nespočívajú úplne alebo prevažne v prenose signálov sieťami. Verejná služba je verejne dostupná služba, o ktorej používanie sa môže uchádzať každý záujemca. Verejná telefónna služba je verejná služba na uskutočnenie a príjem národných a medzinárodných volaní a na prístup k tiesňovým volaniam prostredníctvom jedného alebo viacerých čísel národného alebo medzinárodného číslovacieho plánu. Volanie je elektronické komunikačné spojenie zostavené prostredníctvom verejnej telefónnej služby, ktoré umožňuje obojsmernú komunikáciu v reálnom čase. Prevádzky schopnosť služieb je také nastavenie prenosových parametrov služby, pridružených prostriedkov a rozhraní, ktoré umožňuje komunikáciu medzi koncovými užívateľmi alebo medzi koncovým užívateľom a podnikom poskytujúcim službu prostredníctvom technologicky rôznych sietí. Užívateľ je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá používa alebo požaduje poskytovanie verejne dostupnej služby. Za užívateľa sa na účely tohto zákona považuje aj účastník a koncový užívateľ, ak sa ďalej neustanovuje inak. Koncový užívateľ je osoba, ktorá používa alebo požaduje verejne dostupnú službu a túto službu ďalej neposkytuje a ani prostredníctvom nej neposkytuje ďalšie služby. Koncový užívateľ je spotrebiteľ⁴) a v prípade rozhlasových a televíznych programových služieb aj poslucháč a divák. Účastník je ten koncový užívateľ, ktorý uzavrel s podnikom poskytujúcim verejnú službu zmluvu o pripojení.

Podľa ustanovenia §43 ods. 1,2 Zák. č. 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách zmluvou o pripojení sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebný prístup k verejnej telefónnej sieti alebo k inej verejnej sieti a sprístupniť súvisiace služby. Súčasťou zmluvy sú všeobecné podmienky a tarifa. Podstatnými časťami zmluvy o pripojení sú dohodnutý druh verejnej služby, miesto jej poskytovania a cena za službu. Ak nie je v zmluve o pripojení určený čas poskytovania, platí, že sa služba bude poskytovať na neurčitý čas. Cenu za službu možno dojednať aj odkazom na tarifu.

Vychádzajúc z dôkazov predložených zo strany navrhovateľa, súd má dostatočne preukázané, že medzi navrhovateľom a odporcom bola uzatvorená dňa 6.8.2007 zmluva o pripojení, a dňa 22.7.2009 dodatok k zmluve o pripojení, na základe ktorej navrhovateľ dodal odporcovi služby a odporca je povinný platiť cenu za poskytnuté služby. Odporca cenu za poskytnuté služby vo výške 126,09 eur neuhradil, preto súd v tejto časti žaloby vyhovel v prospech navrhovateľa. Súd priznal navrhovateľovi aj poplatok za oneskorenú platbu v sume 1,33 eur (táto je už súčasťou priznanej istiny), ktorej priznanie navrhovateľovi namietal vo svojom podaní vedľajší účastník a to z titulu neprijateľnej podmienky. Súd mal za preukázané, že odporca bol v omeškaní s platbou za poskytnuté hovorné, preto nárok na zaplatenie tohto poplatku je odôvodnený.

Podľa ustanovenia §517 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

Podľa ustanovenia §517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa ustanovenia §3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Je nepochybné, že sa odporca dostal do omeškania so zaplatením svojho záväzku v časti o zaplatenie 126,09 eur, a preto má navrhovateľ nárok aj na úrok z omeškania. Súd priznal navrhovateľovi podľa ustanovenia §517 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka úrok z omeškania, ktorého výška je v súlade s ustanovením §3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/95 Z.z..

Podľa § 160 ods. 1 druhá veta O.s.p., súd môže určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonať aj v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti určí, a to tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

V danom prípade odporca žiadal o povolenie splatiť dlžnú sumu v 12- tich mesačných splátkach, nakoľko bol dlhodobo práceneschopný. Súd preto povolil odporcovi splácať dlžnú sumu v mesačných splátkach vo výške 22,92 eur vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca s tým, že nezaplatením čo i jednej splátky sa stane zročnou celá dlžná suma.

Po vykonanom dokazovaní súd žalobu v časti o zaplatenie náhrady škody vo výške 149 eur zamietol z dôvodov nižšie uvedených.

V prípade náhrady škody, navrhovateľ po tom ako sú mu zamietané žaloby o zaplatenie zmluvnej pokuty z dôvodu, že:

- a) predmetné ustanovenie (o dojednanej zmluvnej pokute) bolo vyhlásené za neprípustné pre jeho neprijateľnosť,
- b) vzhľadom na rozhodnutie KS v Prešove sp. zn. 6Co/91/2011 je tu daná podľa § 53a Občianskeho zákonníka povinnosť žalobcu zdržať sa ďalšieho uplatňovania nárokov na zaplatenie týchto zmluvných pokút,
- c) je daná viazanosť ostatných súdov vyhlásením zmluvnej pokuty za neprijateľnú

pristúpil k zmene svojej procesnej aktivity tak, že už nepožaduje zaplatenie zmluvnej pokuty ale náhradu škody vo výške rovnajúcej sa rozdielu medzi predajnou cenou odpredaného mobilného telefónu a jeho akciovou cenou. V prejednávanej veci je tento rozdiel 149 eur a tento rozdiel považuje navrhovateľ za škodu vzniknutú porušením povinnosti odporu.

Navrhovateľ ďalej poukazuje na Čl. III. bod 3.7 Dodatku k Zmluve o pripojení, podľa ktorého - Účastník vyhlasuje, že si je vedomý, že MT je mu predávaný za cenu uvedenú v čl. 1 bode 1.3 Dodatku, ktorej výška sa rovná rozdielu medzi spotrebiteľskou (trhovou) cenou MT a poskytnutou zľavou len z toho dôvodu, že sa účastník zaviazal užívať služby poskytované mu prostredníctvom SIM karty v zmysle ustanovení tohto Dodatku po dobu dohodnutú v tomto Dodatku, pričom nedodržanie tohto záväzku

vzhľadom na výšku zľavy zo spotrebiteľskej ceny MT, ako aj prípadný obsah Prílohy č. 1 Dodatku, by spôsobilo, že Podniku vznikla škoda (minimálne v rozsahu zľavy zo spotrebiteľskej ceny MT).

Zo skutkového vymedzenia nároku navrhovateľa na náhradu škody vyplýva, že sa tejto škody domáha z dôvodu porušenia povinnosti odporcu zotrvať v zmluvnom vzťahu s ním po dobu minimálne 24 mesiacov. Takto skutkovo vymedzený nárok na náhradu škody je potrebné právne posudzovať podľa § 420 ods.1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého predpokladom vzniku tzv. všeobecnej občianskoprávnej zodpovednosti podľa § 420 OZ je:

1. protiprávny úkon,
2. spôsobenie škody,
3. príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom a škodou,
4. zavinenie.

Občianskoprávna zodpovednosť za škodu môže vzniknúť z porušenia zmluvných alebo iných záväzkových povinností, vtedy ide o tzv. zmluvnú alebo záväzkovú zodpovednosť. Môže však vzniknúť aj z porušenia iných zákonom uložených povinností, vtedy ide o tzv. mimozáväzkovú zodpovednosť. Ustanovenie § 420 o všeobecnej zodpovednosti za škodu možno aplikovať tak na prípady záväzkovej, ako aj mimozáväzkovej zodpovednosti.

Pre vznik zodpovednosti za škodu je nevyhnuté kumulatívne splnenie všetkých vyššie uvedených 4 predpokladov. Pri neexistencii čo len jedného z nich zodpovednosť za škodu nie je daná.

V prejednávanej veci zo strany navrhovateľa nesúceho dôkazné bremeno nebolo preukázané už splnenie predpokladu uvedeného v bode 1. Vychádzajúc zo skutkového vymedzenia žaloby, navrhovateľ nepreukázal, že odporca v zmluvnom vzťahu nezotrval po dobu 24 mesiacov.

Pri tomto závere súd vychádza z toho, že spôsob ukončenia zmluvy o pripojení je uvedený v Článku 4 (Doba platnosti a ukončenie Zmluvy) Všeobecných podmienok poskytovania verejných elektronických komunikačných služieb (ďalej len VP), ktoré sú súčasťou zmluvy.

Podľa bodu 4.1 týchto VP platnosť zmluvy zaniká a) dohodou zmluvných strán, b) odstúpením od zmluvy, c) výpoveďou zmluvy, d) smrťou alebo zánikom účastníka.

VP ďalej upravujú podrobnejšie zánik zmluvy z jednotlivých vyššie uvedených dôvodov.

Podľa Článku 2 VP (Zmluva o pripojení. Aktivácia Služieb) bodu 2.1 - spoločnosť Orange Slovensko poskytuje Služby na základe Zmluvy uzatvorenej v písomnej podobe.

Podľa Článku 2 bodu 2.6 VP - zmluva je uzatvorená dňom jej podpísania.

Podľa § 40 ods.2 Občianskeho zákonníka - písomne uzavretá dohoda sa môže zmeniť alebo zrušiť iba písomne.

V predmetnom konaní navrhovateľ písomné ukončenie písomne uzavretej zmluvy o pripojení nepreukázal a ani zo strany odporcu súd nemal preukázané, že by takúto listinu od navrhovateľa obdržal. Treba teda uzavrieť, že platné ukončenie zmluvy s odporcom preukázané nebolo a teda odporca svoj záväzok zotrvať v zmluvnom vzťahu 24 mesiacov splnil (na tom nič nemení, že vo faktúre je

účtovaný poplatok za odpojenie, pretože odpojenie nie je uvedené medzi spôsobmi zániku zmluvy), čím nie je daný predpoklad č. 1 vzniku škody.

Pokiaľ ide o samotný vznik škody (predpoklad č.2), k tomu súd uvádza - podľa § 442 ods.1 OZ uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

OZ nedefinuje pojem skutočnej škody a ušlého zisku. Škoda sa chápe ako ujma, ktorá nastala (prejavuje sa) v majetkovej sfére poškodeného a je objektívne vyjadriteľná všeobecným ekvivalentom, tj. peniazmi, a je teda napravitelná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým poskytnutím peňazí, ak nedochádza k naturálnej reštitúcii (porovnaj R 55/1971, s. 151).

Skutočnou škodou sa rozumie ujma spočívajúca v zmenšení majetkového stavu a reprezentujúca majetkové hodnoty, ktoré bolo nutné vynaložiť, aby došlo k uvedenie veci do predchádzajúceho stavu (R 55/1971, s. 153).

To, čo ušlo (ušlý zisk), je ujmom spočívajúcou v tom, že u poškodeného nedôjde v dôsledku škodnej udalosti k rozmnoženiu majetkových hodnôt, aj keď sa to dalo očakávať s ohľadom na pravidelný beh vecí (R 55/1971, s. 152).

Podľa navrhovateľa mu vznikla škoda ako rozdiel medzi trhovou cenou MT a jeho akciovou cenou. Aj keby bol splnený zo strany odporcu predpoklad protiprávneho úkonu, k uvedenej škode (napriek deklarácii uvedenej v bode 3.7 Dodatku) by nedošlo. Podľa názoru súdu za škodu nemožno považovať to, že v rámci ofenzívnej obchodnej politiky navrhovateľa tento predáva MT za nižšiu ako skutočnú cenu. Účel sledovaný teraz navrhovateľom podanou žalobou bolo možné dosiahnuť iným spôsobom (napr. podmienením právneho úkonu). Rozdiel medzi skutočnou a akciovou cenou MT, tak nie je následkom (tvrdeného ale nepreukázaného) protiprávneho úkonu odporcu, ale výsledkom zmluvného konsenzu medzi navrhovateľom a odporcom. Tento zmluvný konsenzus nemôže byť zo strany navrhovateľa reparovaný prehodnotením jeho rozhodnutia, ak sa nesplnia jeho očakávania, ktoré do zmluvného vzťahu s odporcom vkladal. K protiprávnemu zmenšeniu majetku navrhovateľa tak nedošlo, pretože tento za MT obdržal dojednanú kúpnu cenu.

S vyššie uvedeným záverom je spojené zároveň aj nesplnenie 3. predpokladu pre vznik škody (kauzálny nexus), pretože aj v prípade preukázania zavineného nezotrvania odporcu v zmluvnom záväzku po určitú dobu, dôvodom tvrdeného zmenšenia majetku navrhovateľa (ako uplatnenej škody) by nebol tento protiprávny úkon, ale kúpna zmluva s odporcom s obdržaním dojednanej kúpnej ceny.

Súd pri svojom rozhodovaní o zmluvnej pokute vychádzal z nasledujúceho:

Procesnému súdu je známe, že rozsudkom Okresného súdu Prešov z 13. 8. 2010 č. k. 17C/23/2010-65 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 29. 6. 2011 č. k. 2Co/137/2010 bola zmluvná pokuta rovnakého významu vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Obdobne aj vo veci Okresného súdu Prešov zo 16. 8. 2010 č. k. 17C/112/2010-35 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 9. 5. 2011 č. k. 18Co/136/2010. Vo viacerých prípadoch tiež došlo k právoplatnému zamietnutiu žalôb operátora o plnenie z rovnakej zmluvnej pokuty z dôvodu jej neprijateľnosti (rozsudok Okresného súdu Svidník z 31. 10. 2011 č. k. 7C/119/2011, rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou z 26. 10. 2011 č. k. 11C/184/2011-82 a iné). Vyššie uvedené je zrejme aj z rozsudku KS v Prešove sp. zn. 6Co/91/2011.

Podľa § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe

takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Ustanovenie § 53a OZ je dôsledkom transpozície smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica“), ktorá v čl. 7 ods. 1 ukladá členským štátom zabrániť súvislému používaniu neprijateľných zmluvných podmienok: „Členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.“

S ohľadom na relevantnú judikatúru Súdneho dvora Európskej únie by nemali byť žiadne pochybnosti o povinnosti súdu zbaviť spotrebiteľa neprijateľnej zmluvnej podmienky a jej poškodzujúcich účinkov: „Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.“ (čl. 6 ods. 1 smernice). Ustanovenie čl. 6 ods. 1 sa má považovať za kogentné ustanovenie a ochrana pred neprijateľnými podmienkami sa má poskytnúť v režime pravidiel verejného poriadku (uznesenie Súdneho dvora C-76/10 POHOTOVOSTŤ/Korčkovská, bod 50), teda pravidiel, na ktorých rešpektovaní musí štát bezvýhradne trvať a ktorých rešpektovanie je povinný vždy a za každých okolností vyžadovať.

Ustanovenie § 53a ods. 1 OZ zakazuje dodávateľovi používať zmluvnú podmienku, ktorá bola právoplatne súdom vyhlásená za neprijateľnú. Takáto zmluvná podmienka je neplatná (§ 53 ods. 5 OZ; absolútna neplatnosť). Jej ďalším používaním dodávateľ vytvára protiprávny stav, naviac zákonom explicitne zakázaný a priznanie plnenia z takejto zmluvnej podmienky je v priamom rozpore so zákonom. Ak by súd priznal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, išlo by o tolerovanie pokračujúceho protiprávneho stavu zo strany súdu a popieranie vysokého záujmu EÚ a práva EÚ na ochrane práv spotrebiteľa. Zákaz používania vychádzajúci z právoplatného rozsudku súdu sa týka celého textu predmetnej zmluvnej pokuty a zmluvnej podmienky ako celku. Súd ako orgán členského štátu EÚ je pri poskytovaní ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami povinný ex offio skúmať, či voči spotrebiteľovi nie je uplatňované plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, a to aj z takej, ktorú súd už skôr judikoval (§ 53a OZ). Plnenie z takejto podmienky naviac vždy zakladá bezdôvodné obohatenie (§ 451 ods. 1 OZ ; „z neplatného právneho úkonu“). Naviac zmluvnú pokutu uplatňovanú z absolútne neplatného zmluvného dojednania nemožno zmoderovať, pretože tomu bráni jej neplatnosť. Zníženie zmluvnej pokuty podľa všeobecného ustanovenia § 545a OZ sa môže týkať iba platne uzavretej zmluvnej pokuty.

Zákaz ďalšieho používania neprijateľnej podmienky v demokratickej spoločnosti by mal byť samozrejмый a rešpektovaný subjektmi práva ipso facto. Povedané inak, ak existuje zákonná povinnosť zdržať sa protiprávneho konania (v podobe používania neprijateľnej zmluvnej podmienky) je oprávnené očakávať, že dodávateľ bude právnu povinnosť rešpektovať a od spotrebiteľov nebude požadovať plnenie v rozpore s dobrými mravmi, majúce svoj základ v neprijateľnej zmluvnej podmienke. Takéto - prirodzene anticipované konanie - je nielen prejavom rešpektu k právu, k hodnotám právneho poriadku a zásadám súkromného práva, ale osobitne prejavom konania v súlade s dobrými mravmi (§ 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z.) a v súlade s povinnosťou odbornej starostlivosti (§ 2 písm. u) zákona č. 250/2007 Z. z.).

Ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách vychádza z predpokladu, že spotrebiteľ je z hľadiska informovanosti a z hľadiska vyjednávacej pozície v slabšom postavení a má spravidla na výber buď zmluvu vopred naformulovanú dodávateľom akceptovať so všetkými formulárovými klauzulami alebo ju odmietnuť. Možnosť zmeny štandardných podmienok zo strany spotrebiteľa je len iluzórna a je zřejmé, že ide o rovnosť len formálnu. Aby sa dosiahla faktická rovnosť, je to možné dosiahnuť len vonkajším zásahom (porov. rozsudky Mostaza Claro, C 168/05, bod 25, Océano Grupo Editorial SA C 240/98-C 244/98).

Vzhľadom na ustanovenie § 53a ods.1 OZ procesný súd teda ani nemohol pristúpiť k opätovnému vyhodnocovaniu zmluvnej pokuty, pretože je právoplatne judikovaná ako neprijateľná a iný postup by len relativizoval ciele únie zabrániť súvislému používaniu nekalej klauzuly, ktoré má súd naplniť a nie svojou rozhodovacou činnosťou spochybňovať a popierať.

Preto súd žalobu v časti o zaplatenie sumy 149 eur z titulu náhrady škody, vrátane úroku z omeškania zamietol.

Výrok o trovách konania sa opiera o ustanovenie §142 odst. 2 O.s.p., podľa ktorého ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

V danom prípade mal navrhovateľ v konaní úspech len čiastočný, nakoľko súd v časti náhrady škody vo výške 149 eur žalobu zamietol. Dĺžná istina bola 126, 09 eur, pričom súd navrhovateľovi priznal 126,09 eur a teda jeho úspech predstavuje 45,84 % a neúspech 54,16%. Nakoľko úspech navrhovateľa a úspech odporcu vo výške 54,16 % je skoro porovnateľný, súd navrhovateľovi a odporcovi náhradu trov konania nepriznal.

O trovách vedľajšieho účastníka rozhodol súd tak, že mu náhradu trov konania priznal podľa § 142 ods. 3 O.s.p., vzhľadom na to, že aj keď procesné postavenie vedľajšieho účastníka je odvodené od procesného postavenia účastníka, na strane ktorého vystupuje, vedľajší účastník v podaní zo dňa 22.2.2013 navrhoval zamietnúť žalobu v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty z titulu náhrady škody vo výške 149,- eur a poplatku za oneskorenú platbu v sume 1,33 eur. Vedľajší účastník mal tak neúspech v pomerne nepatrnej časti, len v časti o zaplatenie poplatku vo výške 1,33 eur, preto mu súd priznal plnú náhradu trov konania od navrhovateľa. Vedľajší účastník vystupoval v konaní v časti o zaplatenie 150,33 eur a úspech voči navrhovateľovi mal v časti o zaplatenie 149,- eur, preto by mu podľa § 142 ods. 3 O.s.p. patrili trovy právneho zastúpenia v plnom rozsahu vo výške 48,64 eur (za 2 úkony : prevzatie a príprava zastúpenia, podanie vo veci samej na súd, 1x paušál 7,63 eur, 1 x paušál 7,81 eur), nakoľko si uplatnil trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia len vo výške 33,83 eur(nakoľko tieto počítal z úspechu odporcu), priznal súd vedľajšiemu účastníkovi trovy právneho zastúpenia vo výške 33,83 eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove, prostredníctvom tunajšieho súdu.

Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo podané po uplynutí lehoty preto, že sa odvolateľ spravoval nesprávnym poučením súdu o lehote na podanie odvolania. Ak rozhodnutie neobsahuje poučenie o lehote na podanie odvolania, alebo ak obsahuje nesprávne poučenie o tom, že odvolanie nie je prípustné, možno podať odvolanie do 3 mesiacov od doručenia.

V podanom odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 OSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 OSP).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Podľa § 251 ods.1 O.s.,p.; Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.